



EURÓPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja



MINISTERSTVO
INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA
A INFORMATIZÁCIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



ÚRAD SPLNOMOCNENCA VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
PRE ROZVOJ OBČIANSKEJ SPOLOČNOSTI

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

Spracoval Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, na základe vstupov prijímateľov podpory z EŠIF z radov MNO a zamestnancov inštitúcií systému riadenia implementácie EŠIF

2019 – 2021

Zodpovedný autor: Marcel Ištván

ČO PRINESIE TENTO VZDELÁVACÍ PROGRAM VÁM A VAŠIM ZAMESTNANCOM?

Po absolvovaní tohto vzdelávacieho programu budú vaši zamestnanci vedieť prepísať existujúce pracovné texty tak, aby boli zrozumiteľnejšie pre čitateľov. Princípy, s ktorými sa oboznáma môžu využiť aj pri tvorbe nových textov.

Ak budete vy a vaši zamestnanci komunikovať zrozumiteľnejšie, ušetríte si mnoho práce a času pri vybavovaní doplňujúcich otázok, opravách chybných poskytnutých údajov, nesprávne vyplnených formulárov atď.

VÝCHODISKÁ – ANALÝZA VZDELÁVACÍCH POTRIEB

Predkladaný vzdelávací program vychádza okrem iného zo záverov dokumentu Záverečná správa z analýzy informačného prostredia s odporúčaniami pre CKO pre prácu s informáciami¹. Táto správa analyzuje informačné prostredie EŠIF z pohľadu užívateľskej prijateľnosti, zrozumiteľnosti, jasnosti a jednoznačnosti, dostupnosti a prístupnosti dát.

Tento vzdelávací program reaguje na niektoré konkrétne zistenia uvedenej záverečnej správy:

- podľa 34% respondentov neboli výzvy (na podanie žiadosti o NFP) zrozumiteľné,
- príručku pre žiadateľov použilo 90% žiadateľov, jej prínos a zrozumiteľnosť hodnotili v priemere známku 3,
- nezrozumiteľnosť príručky uviedlo ako jeden z jej hlavných nedostatkov 40% žiadateľov.

Rovnako žiadatelia indikujú nedostatky v elektronickej komunikácii riadiacich a sprostredkovateľských orgánov, ktorú označujú tiež za nedostatočne zrozumiteľnú (alebo za nedostatočne profesionálnu), pretože im ako odpovede prichádzali skopírované pasáže z príručky.

Jasné, jednoznačné a zrozumiteľné informačné prostredie rovnako minimalizuje priestor pre korupciu a konflikt záujmov.

VZNIK

Tento vzdelávací program je výstupom projektu Efektívne zapojenie občianskej spoločnosti do programovania, implementácie a monitorovania EŠIF zavádzaním participatívnych postupov². Cieľom

¹http://www.minv.gov.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/partnerstvo/vystupy/2018/Sprava%20z%20analyzy%20informacneho%20prostredia%20s%20odporucaniami%20pre%20CKO%20pre%20pracu%20s%20informaciami.pdf

² <https://www.minv.sk/?projekt-partnerstvo-zapojenie-obcianskej-spolocnosti-esif>

tohto projektu je prispieť k implementácii správneho a transparentného systému riadenia EŠIF na Slovensku. Aktivita, pod ktorú spadá tvorba tejto príručky má za cieľ:

- zvýšiť povedomie o dôležitosti zrozumiteľnosti komunikácie v inštitúciách systému riadenia EŠIF,
- vytvorenie nástrojov pre budovanie kapacít pre zrozumiteľnú komunikáciu.

Tento vzdelávací program spolu s komunikačno-štylistickou príručkou sú pretavením týchto cieľov do praxe. Štylistickú príručku možno použiť ako oporu pri absolvovaní tohto vzdelávacieho programu, alebo aj samostatne.

CIEĽ VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Vyškolit účastníkov³ tak, aby dokázali:

- v písaných textoch identifikovať čo môže spôsobiť problémy porozumenia pre čitateľov,
- dokázali formulovať riešenia týchto problémov a realizovať prepis.

Požadované vstupné vzdelanie účastníkov

- základný prehľad o jazykovedných pojmoch ako podmet, štýl, zápor, trpný rod,
- maturita zo slovenského jazyka.

Profil účastníka

- zamestnanec štátnej inštitúcie (nie nevyhnutne),
- je uňho predpoklad, že je motivovaný a nebude sa báť písať trochu inak než doteraz,
- je ochotný počas kurzu vylepšovať jeden text ktorý sám zvolí. Analyzovať ho, hovoriť o ňom a o úpravách, ktoré v ňom robí pred ostatnými.

Výsledné zručnosti

Cieľom tohto vzdelávacieho programu je poskytnúť účastníkom možnosť rozvoja v troch kľúčových oblastiach.

Pochopiť dôležitosť zrozumiteľnej textovej komunikácie

Účastníci si po absolvovaní kurzu budú vedomí dôležitosti a výhodnosti zrozumiteľnej komunikácie v pracovnom živote. Rovnako sa budú vďaka zážitkovým aktivitám vedieť vcítiť do situácie čitateľa nezrozumiteľného textu. Cieľom je zvýšenie povedomia účastníkov o zrozumiteľnej komunikácii a dôsledkoch jej absencie.

Poznať princípy textovej komunikácie a jazykových prostriedkov, ktoré ju sťažujú či uľahčujú

Absolventi budú mať napríklad znalosti o:

- tom ako vzdelanie, skúsenosti, zamestnanie a iné faktory ovplyvňujú to, ako autor texty píše a čitateľ chápe,
- identifikácii potrieb čitateľa textu a ich zodpovedaní v texte,
- princípoch písania textu a jazykových prostriedkoch, ktoré komunikáciu sťažujú,
- o postupoch písania textu, ktoré naopak pochopenie textu zjednodušujú.

Tento program sa zaoberá jazykovými prostriedkami od úrovne slov po celkovú organizáciu textu. Uvádzame zoznam hlavných tém pri jednotlivých jazykových prostriedkoch:

³ Všade kde uvádzame on, účastník, čitateľ, zamestnanec atď. myslíme v primeranej miere aj ženský rod

Slová

Účastníci sa oboznámia s tým, ako vhodne voliť slovnú zásobu pre čitateľa svojich textov, ako zabezpečiť aby čitateľ porozumel skratkám. Súčasťou je nácvik rýchleho vyhľadania problematických výrazov v texte pomocou online nástrojov.

Formulácie

Účastníci budú vedieť identifikovať jazykové prostriedky ako nadmerné používanie záporov, trpného rodu či iných formulácií, ktoré komplikujú pochopenie textu. Zároveň si nacvičia prepis takýchto výrazov pri zachovaní pôvodného zmyslu.

Vety

Účastníci sa naučia efektívne skracovať dlhé vety a správne formulovať úvodné vety textov.

Odkazovanie a štruktúra textov

Účastníci získajú vedomosti o tom, ako správne používať odkazovacie výrazy (*ten, ktorý, úrad, nasledujúce* atď.) tak, aby čitateľovi zjednodušili pochopenie textu. Zároveň budú mať vedomosti o tom, ako správne rozvrhnúť informáciu a ako zjednodušiť pochopenie textu pomocou slov ako *najprv, nasledujúci, zároveň* atď. Budú mať znalosť o tom, ako rozdeliť informácie do jednotlivých odsekov, čím odseky začínať či ukončiť. Rovnako získajú prehľad o tom, akým spôsobom možno vytvoriť osnovu celého textu – postupovať podľa časovej následnosti vecí ktoré popisujú, podľa toho ako bude informácie potrebovať čitateľ alebo napríklad deliť informácie geograficky.

Ako motivovať čitateľa

Účastníci sa oboznámia s postupmi, ako napísať text tak, aby čitateľ bol motivovaný vykonať čo od neho žiadame. Ide napríklad o uvedenie výhod, ktoré čitateľovi vzniknú ak žiadosti vyhovie či o predvídanie a odstránenie pochybností a iných demotivujúcich faktorov. Tieto postupy zahŕňajú aj členenie dokumentu, pridávanie príloh, kontrolných zoznamov atď.

Účastníci vedia po ukončení tohto vzdelávacieho programu identifikovať problémy, ktoré znižujú zrozumiteľnosť textu. Poznajú stratégie ako formulovať písomnú komunikáciu tak, aby zvýšili šance, že čitateľ ich text pochopí, vyhovie ich žiadosti či vykoná želanú akciu. Pri výbere vhodnej stratégie berú do úvahy celkové okolnosti komunikačnej situácie a osobu čitateľa. Tieto poznatky absolventom pomáhajú aj pri písaní úplne nových textov od začiatku.

V praxi zrozumiteľná textová komunikácia môže viesť k zrýchleniu procesov, zníženiu chýb na strane čitateľov textov, menej doplňujúcich otázok atď.

V nasledujúcej tabuľke znova zhŕňame profil nadobudnutých vedomostí a skúsenosti absolventov.

Cieľ	Témy
Zmena postojov	<ul style="list-style-type: none"> dôležitosť a výhodnosť zrozumiteľnej komunikácie, vplyv nezrozumiteľnej komunikácie na čitateľa.
Nadobudnutie vedomostí	<ul style="list-style-type: none"> princípy textovej komunikácie, vplyv autora a čitateľa na kvalitu textovej komunikácie, jazykové prostriedky, ktoré zľahčujú alebo komplikujú pochopenie textu, ostatné vlastnosti textu a okolnosti, ktoré majú vplyv na jeho zrozumiteľnosť.
Nadobudnutie zručností	<ul style="list-style-type: none"> identifikácia jazykových prostriedkov a vlastností textu, ktoré sťažujú porozumenie textu, formulácia stratégií ako text upraviť tak, aby bol zrozumiteľnejší, prepis textu na základe zvolenej stratégie.

ORGANIZAČNÁ FORMA

Výukový program pozostáva zo 6 výukových modulov a jedného záverečného. Jednotlivé moduly sú koncipované na dĺžku zhruba 100 – 140 minút. Účastníci musia počítať aj s dodatočným časom na vypracovanie domácich úloh. Domáce úlohy sú však koncipované tak, aby nezaberali príliš veľa času, väčšina nácviku zručností sa udeje priamo počas výukových modulov.

Program je vhodný pre skupinu minimálne 2 účastníkov. Maximálny počet účastníkov by nemal presiahnuť zhruba 7 ľudí.

Odporúčame zorganizovať výuku tak, aby mali účastníci medzi jednotlivými blokmi dostatočný čas na vypracovanie domácich úloh. Ako optimálny model navrhujeme jeden modul týždenne.

Každý modul sa skladá z niekoľkých sekcií, ktoré na seba nadväzujú a vytvárajú aj prepojenie s predošlým a nasledujúcim modulom. Účastníci si po úvodnom stretnutí zvolia text, ktorý budú počas výukového programu postupne prepisovať a vylepšovať.

Základná schéma výukového modulu vyzerá takto (nie v každom module sú všetky sekcie, sekcie sa môžu opakovať):

skúmanie prekonceptu	formou disusie o téme lektor zistí aké skúsnosti a predstavy majú účastníci o danej problematike lektor takto môže prispôsobiť formu, dovysvetliť aby sa dostali účastníci na rovnakú úroveň
formulácia hypotéz	na základe diskusie účastníci formulujú svoje hypotézy o preberanej problematike v priebehu alebo na konci modulu môžu svoje hypotézy konfrontovať s tým, čo sa v priebehu modulu naučili
zážitková aktivita	účastníci môžu sami zažiť, čo spôsobuje nevhodné spravovanie jazykového javu v praxi týmto sa buduje povedomie o dôležitosti týchto javov
prednáška	lektor formou prednášky oboznami účastníkov s teoretickým pozadím daného jazykového javu
konfrontácia hypotéz	účastníci spoločne prediskutujú ako vidia svoje úvodné hypotézy vo svetle informácií z prednášky a zážitkovej aktivity
nácvik	nácvik riešení daného jazykového problému účastníci samostatne tvoria prepisy textov a spoločne o nich diskutujú
diskusia a záver	zhrnutie hodiny, vyhodnotenie nových informácií, ich integrácie do existujúcich prekonceptov, vyhodnotenie nácviku
domáca úloha	zväčša pozostáva vo vyhľadani nových textov vhodných pre ilustráciu javov v nasledujúcom module

Samotné moduly možno absolvovať prezenčne alebo pomocou videokonferencií. V prípade formy videokonferencie je potrebné aby lektor mohol premietiť predpripravenú prezentáciu či poznámky, ktoré zaznamenáva priamo počas diskusií.

UČEBNÝ PLÁN

V nasledujúcej tabuľke uvádzame skrátený učebný plán tohto programu. Podrobnejší popis nájdete v sekcii Učebný plán – podrobná metodika modulov.

Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas	
Modul 1 – úvod	Skúmanie očakávaní účastníkov	Diskusia so zápisom	Diskusia o tom, čo účastníci očakávajú	Manažment očakávaní a možné prispôbenie programu	10	
	Skúmanie prekonceptu	Diskusia	Diskusia o textoch v práci, ich význame, príkladoch zlých a dobrých textov atď.	Naladiť účastníkov na tému textovej komunikácie	15	
	Zrozumiteľný / nezrozumiteľný text	Zážitková aktivita	Získať informácie z nezrozumiteľných alebo chybné napísaných textov	Účastníci prežijú aké to je byť neschopný pochopiť text, nemožnosť komunikácie	20	
		Diskusia, formulácia hypotéz	Prečo je nejaký text dobrý a zlý	Účastníci formulujú svoje domnienky o tom, prečo je vlastne nejaký text pochopiteľný a prečo niektorý nie, aj na základe predošlej aktivity	10	
	Základné princípy - prezentácia	Prezentácia o základných princípoch komunikácie, úlohy autora, adresáta a textu ako kódu		Poskytnúť základné teoretické znalosti	25	
	Konfrontácia hypotéz a informácií z prednášky	Diskusia	Porovnanie očakávaní a názorov s prednáškou	Integrácia nových vedomostí do už existujúcich	20	
	<i>Celkový čas (min)</i>					<i>110</i>
	Domáca úloha	Zvoliť text (ďalej <i>hlavný text</i>), ktorý budú účastníci počas programu postupne prepisovať a vylepšovať. Určiť, komu je text určený. Určiť akú funkciu by tento text mal plniť pre adresátov a čo asi tak adresáti od tohto textu čakajú.				

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas	
Modul 2 – slová	Domáca úloha	Prezentácia	Prezentácia textov a komu sú určené.		20	
	Slová, štýl, kto čomu rozumie	Diskusia	Diskusia a pojme štýl a súvislostiach medzi slovom a štýlom	Skúmanie prekonceptu, úvod do problematiky	10	
	Zrozumiteľné, nezrozumiteľné slová	Zážitková aktivita	Kvíz cudzích a chybné napísaných slov, skratiek. Online na Kahoot.it	Zažiť aké to je stretnúť sa s nezrozumiteľnými slovami	10	
		Diskusia	Aké to je nerozumieť? Čo viem ako autor urobiť?	Integrovať do predošlých skúseností	10	
	Nástroje	Prezentácia	Ukážka online slovníkov, synonym vo Worde, nástrojov na meranie frekvencie slov	Poskytnúť vedomosti a zručnosti	25	
	Samostatná práca	Úloha počas hodiny	Úprava hlavných textov s využitím nástrojov z predošlej aktivity	Nácvik zručností	20	
	Prezentácia riešení	Prezentácia	Prezentácia svojich úprav textu	Diskusia a potvrdenie správnosti riešení	25	
	<i>Celkový čas (min)</i>					<i>125</i>
	Domáca úloha	Účastníci majú nájsť text, v ktorom sú jednotlivé slová pochopiteľné ale i tak text nedáva zmysel.				

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas
Modul 3 – formulácie	Formulácie	Prezentácia nájdených textov	Pokus o formuláciu toho o aký problém ide, triedenie	Skúmanie prekonceptu	20
	Formulácia	Diskusia	Formulovať, aké javy spôsobujú problém	Formulovanie hypotéz	10
	Pomenovanie jazykových prostriedkov	Prezentácia	Prezentácia o jazykových prostriedkoch, ktoré spôsobujú problémy – pasív, zápory a iné	Poskytnúť informácie, porovnať s hypotézou	30
	Riešenie jednoduchých jazykových problémov	Zážitková aktivita	Online prepis jednoduchších viet a formulácií	Zautomatizovať jednoduché úpravy	15
	Riešenie zložitejších problémov	Samostatný prepis	Samostatný prepis textov, ktoré účastníci priniesli ako domácu úlohu a hlavného textu	Nácvik zložitejších úprav	30
	Riešenie zložitejších problémov	Prezentácia	Prezentácia svojich prepisov, diskusia	Upevnenie schopnosti zložitejších úprav	20
	Príklady z dobrej praxe	Prezentácia	Prezentácia úspešných úprav zo štylistickej príručky		15
	<i>Celkový čas (min)</i>				
Domáca úloha	a. každý účastník prinesie 3 mimoriadne dlhé vety, či už z práce alebo iného zdroja b. každý účastník prinesie 3 vety, ktoré sú vo svojom texte prvé (úvodné)				

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

<i>Mo- dul</i>	<i>Téma</i>	<i>Forma</i>	<i>Činnosť</i>	<i>Cieľ</i>	<i>Čas</i>
Modul 4 – vety	Domáca úloha – dlhé vety	Diskusia	Ako dlhé a zložité sú vety z a.? Ako merať zložitosť vety?	Formulácia hypotéz	10
	Domáca úloha – úvodné vety	Diskusia	Čo majú vety z b. Spoločné?	Formulácia hypotéz	10
	Teória	Prezentácia	Pojednanie o podmete, prísudku a úvodných formuláciách	Poskytnúť informácie a konfrontovať s hypotézami	10
	Aktivita	Online cvičenie	Skracovanie dlhých viet tak aby obsahovali len jeden podmet a prísudok	Nácvik	15
	Aktivita	Online cvičenie	Prepis úvodných formulácií rôznych dokumentov	Nácvik	15
	Aktivita	Individuálny prepis	Prepis (časti) hlavného textu do dialogickej formy	Oboznámenie s možnosťami informačného členenia textu, význam dobrých nadpisov	45
	<i>Celkový čas (min)</i>				
Domáca úloha	Účastníci si vyberú akékoľvek 4 náhodné vety a skúsia z ich vytvoriť (nezmyselný) súvislý text, avšak s čo najmenšími úpravami.				

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas
Modul 5 – odkazovanie	Domáca úloha	Prezentácia a diskusia so zápisom		Pokus roztriediť prostriedky, ktoré v texte vytvárajú gramaticky korektné väzby a zabezpečujú tematickú súvislosť	20
	Teória odkazovania v texte	Prezentácia		Oboznámiť účastníkov s teoretickým pozadím problematiky, konfrontovať prekoncept	10
	Samostatné riešenie problémov	Aktivita	Prepis hlavného textu so zreteľom na prebranú problematiku	Nácvik zručností	25
	Samostatné riešenie problémov	Diskusia	Porovnanie individuálnych prepisov	Upevnenie zručností, poskytnutie spätnej väzby	20
	Organizácia informácií v texte	Diskusia	Diskusia o vzťahu slovo – veta – odsek – text – ďalší text	Ukázať účastníkom vzťahy medzi jednotlivými vrstvami textu	15
	Perspektíva autora a čitateľa	Prezentácia	Príklady „neprakticky“ napísaných textov		10
	<i>Celkový čas (min)</i>				
	Domáca úloha	Priniesť ľubovoľný návod			

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas	
Modul 6 – štruktúra textov	Domáca úloha	Prezentácia	Ukážky návodov a pokus povedať čo je na nich dobré a čo zlé, sú napísané z perspektívy autora alebo adresáta?	Skúmanie prekonceptu, oboznámenie s možnosťou písať viac alebo menej ústretovo voči čitateľovi (používateľovi textu)	30	
	Organizácia textu	Zážitková aktivita	Skupina usporiada medzinadpisy dlhšieho textu tak, ako by mali podľa nich byť, následne sa konfrontuje s realitou		10	
	Organizácia textu	Diskusia	V čom spočíva rozdiel medzi našim usporiadaním a realitou?	Formulácia hypotéz	10	
	Teória o štruktúrovaní textu	Prezentácia	Explikácia postupu a štruktúry textu	Podať informácie, konfrontácia prekonceptov	15	
	Explikácia logických vzťahov medzi vetami a úsekmi textu	Samostatný prepis a následná diskusia	Prepis prineseného návodu a hlavného textu	Nácvik explikácie postupu	40	
	<i>Celkový čas (min)</i>					<i>105</i>
	Domáca úloha	- prečítať teóriu o delení a spájaní odstavcov zo štylistickej príručky - preformulovať hlavný text podľa týchto teoretických informácií				

Návrh vzdelávacieho programu pre oblasť zrozumiteľnej komunikácie

Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas	
Modul 7 – obsah a účel textu, ako motivovať čitateľa	Domáca úloha	Diskusia	Diskusia o riešeníach, postupoch a problémoch pri prepise z domácej úlohy	Upevnenie vedomostí	30	
	Obsah a účel textu	Zážitková aktivita	Hádať aké slová budú najčastejšie v istom texte na základe jeho nadpisov a účelu	Prekoncept, uvedomenie si rozporu medzi očakávaním a realitou	5	
	Obsah a účel textu	Samostatná úloha	Analýza vlastného textu – aká je jeho téma vs. najčastejšie použité slová a slovesá	Nácvik práce s nástrojmi na výpočet frekvencie slov	20	
	Obsah a účel textu	Prezentácia	Teória o jazykových činnostiach, súlad a nesúlad	Poskytnutie informácií	25	
	Obsah a účel textu	Diskusia	Diskusia nad hlavnými textami	Konfrontácia predbežných zistení	15	
	Ako motivovať čitateľa	Prezentácia	Ako motivovať čitateľa aby vyhovel mojej žiadosti	Poskytnutie informácií a postupov	30	
	<i>Celkový čas (min)</i>					125
	Domáca úloha	- veľký finálny prepis s použitím všetkých vedomostí				
Mo- dul	Téma	Forma	Činnosť	Cieľ	Čas	
Modul 8 – záver	Zhrnutie	Diskusia	Diskusia nad prepísanými textami		60	

UČEBNÝ PLÁN – PODROBNÁ METODIKA MODULOV

Modul 1 – Úvod

Aktivita 1.1 – Skúmanie očakávaní účastníkov		
Forma	Diskusia so zápisom	10
Cieľ	Manažment očakávaní a prispôsobenie kurikula	
<p>Lektor sa účastníkom predstaví a požiada ich o krátke predstavenie samých seba. Následne im položí tieto otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prečo sa prihlásili na tento kurz, • čo od neho očakávajú, • čo by sa chceli naučiť – aké konkrétne schopnosti chcú počas kurzu nadobudnúť. <p>Lektor zapisuje odpovede v bodoch na tabuľu tak, aby ich účastníci videli.</p> <p>V tejto aktivite môže lektor:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Poopraviť očakávania účastníkov (nebudeme sa učiť rýchlopis, klasickú gramatiku, záväzné znenia dokumentov...). b. Ak si účastníci prajú zdokonaľiť sa v doméne, ktorá je súčasťou kurzu ale je jej venovaný menší priestor, lektor môže jemne poupraviť rozvrh a venovať sa téme viac. c. Ak účastníci položia nejakú explicitnú otázku (chcel by som vedieť prečo, ako...atď.) lektor sa pokúsi na ňu dať počas kurzu odpoveď a spomenie pri tom, že otázka odznela tu na začiatku kurzu. d. Ak počas predstavovania vyplynulo, že niektorý účastník má špecifický záujem alebo hobby, môže to lektor zohľadniť pri výbere textov. <p>Lektor následne oboznámi účastníkov s organizačnými informáciami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • približná časová náročnosť jednotlivých modulov, • potrebné technické vybavenie, • atď. 		

Aktivita 1.2 – Skúmanie prekonceptu účastníkov		
Forma	Diskusia	15
Cieľ	Úvod do témy a zistenie úrovne existujúcich vedomostí	
<p>Lektor s účastníkmi diskutuje o nasledovných otázkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s akými textami sa stretávajú v práci, • aký je ich význam, • kedy je text dobrý a kedy zlý (naviesť na odpoveď, že dobrý text správne komunikuje myšlienku adresátovi – konfrontovať v aktivite 1.3), • aký dobrý alebo zlý text im naposledy utkvел v pamäti a prečo (nemusia ísť o pracovný text). <p>V tejto aktivite lektor zisťuje ako vnímajú účastníci význam textu a aké vlastnosti textu považujú za zlé alebo dobré. Lektor v tejto aktivite zistí:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Úroveň znalosti jazykových javov účastníkov. b. Schopnosť vyjadrovať sa abstraktne a odborne. c. Overí výroky z prvej aktivity a overí motiváciu účastníkov (porovnanie odpovedí na otázku čo sa chcem naučiť verzus s akými textami sa stretávam v práci atď.). <p>Lektor prispôsobí výuku a jej formu týmto zisteniam.</p>		

Aktivita 1.3 – Zážitok s nezrozumiteľným textom – uvedomenie si dôsledkov nezrozumiteľnej komunikácie		
Forma	Zážitková aktivita	20
Cieľ	Zažiť situáciu keď je nemožné komunikovať a uvedomiť si aké to je byť adresátom nezrozumiteľného textu	
<p>Každý účastník dostane texty a otázky z Prílohy 1. Účastníci dostanú za úlohu zodpovedať otázky pri textoch. Keď majú všetci otázky zodpovedané, skupina spoločne diskutuje o nasledovných bodoch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čo sú to za texty? • pre koho sú asi určené? • budú týmto textom rozumieť ľudia pre ktorých sú určené? • čo spôsobovalo nejasnosti v jednotlivých textoch? • ako sa podľa vás cítia čitatelia jednotlivých textov keď si ich prečítajú? <p>Diskusia má viesť k poznaniu, že nezrozumiteľná komunikácia je frustrujúca a spôsobuje množstvo problémov aj v praktickom živote. Pri posudzovaní zrozumiteľnosti je potrebné brať do úvahy čitateľa, nie každý text je (ne-)zrozumiteľný pre všetkých.</p>		

Aktivita 1.4 – Formulovanie hypotéz		
Forma	Diskusia	10
Cieľ	Na základe zážitkovej aktivity formulovať vlastné hypotézy o tom, kedy je text zrozumiteľný a kedy nie	
Účastníci formulujú domnienky o tom, kedy je text zrozumiteľný a kedy nie. Zápis hypotéz na tabuľu a uchovanie na neskôr.		
Lektor sa k týmto prvotným vstupom vracia v nasledujúcich moduloch.		

Aktivita 1.5 – Prednáška o základných princípoch textovej komunikácie		
Forma	Prednáška	25
Cieľ	Poskytnúť účastníkom prehľad o základných princípoch komunikácie a zrozumiteľnosti textov	
<ul style="list-style-type: none"> • Textom meníme svet (speech acts), • prenos informácií je len jednou z možných funkcií textu (umelecká, funkcia ovplyvňujúca činnosť, návody atď. – podľa speech acts), • prečo je zrozumiteľnosť dôležitá (výsledky PISA, tendencia čitateľov dopĺňať význam i keď tam nie je, dôsledky návodov atď.), • základné očakávania čitateľov (Griceove maximy), • výhody zrozumiteľnej komunikácie, • text ako nosič kódu, ako jednotka v rade textov, • kódovanie, dekódovanie a vplyvy na tieto procesy, • vplyv osobnosti autora a čitateľa. 		

Aktivita 1.6 – Konfrontácia hypotéz a informácií z prednášky		
Forma	Diskusia	20
Cieľ	Integrácia nových vedomostí a existujúcich vedomostí	
Lektor a účastníci sa rozprávajú o tom, čo nové sa z prednášky dozvedeli. Aký majú tieto informácie vzťah k ich hypotézam z aktivity 4. Lektor dohliadne aby sa vyjasnili akékoľvek nezrovnalosti alebo pochybnosti.		

Domáca úloha 1		
Účastníci:		
<ul style="list-style-type: none"> • majú vybrať nejaký text zo svojej praxe, s ktorým by ďalej v priebehu kurzu chceli pracovať, • určia komu je podľa nich text určený – cieľovú skupinu či cieľové skupiny, • zistia ako a kedy sa text dostane k cieľovej skupine (list, oznam, vyhláška...), • udajú čo vedia o tejto cieľovej skupine / skupinách, • udajú akú funkciu má tento text pre cieľovú skupinu plniť, 		

- udajú aké očakávania má zrejme od tohto textu cieľová skupina (napríklad na základe nadpisu a podnadpisov).

Požiadavky na text:

- rozsah aspoň 3 normostrany,
- má obsahovať medzinadpisy,
- účastníci ho chcú vylepšovať a pracovať s ním počas vzdelávacieho programu.

Modul 2 - Slová

Aktivita 2.1 – Analýza domácej úlohy		
Forma	Prezentácia	20
Cieľ	Oboznámiť sa s vybranými textami a cieľovými skupinami. Prvotná analýza vzťahu textu a cieľovej skupiny	
<p>Účastníci prezentujú texty, ktoré si vybrali ako domácu úlohu. Prezentujú cieľové skupiny čitateľov textov. Po prezentácii každého textu skupina diskutuje o nasledujúcich otázkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aký je účel tohto textu? Čo chce komunikovať? • kedy a ako sa dostane k svojim adresátom? Príde v správny čas a správnou formou? Nájde si svojich adresátov? • aké vlastnosti tohto textu pomáhajú cieľovej skupine porozumieť mu? • aké vlastnosti tohto textu môžu pre cieľovú skupinu znamenať problém pri jeho porozumení? <p>Lektor zapisuje postrehy účastníkov. Po diskusii skúsi skupina spoločne problémy roztriediť do tematických okruhov. Lektor uvedie čomu sa v tomto kurze budeme venovať a čo už spadá mimo jeho záber.</p> <p>Lektor uvedie, že v tomto kurze prejdeme jazykové javy od tých, ktoré sa realizujú na menšom priestore (slová) až po javy ako organizácia celého textu – princíp od menšieho k väčšiemu.</p>		

Aktivita 2.2 – Slová, štýl a porozumenie		
Forma	Diskusia	10
Cieľ	Úvod do problematiky, skúmanie prekonceptu	
<p>Diskusia o vzťahu štýlu, slova a porozumenia textu.</p> <p>Skupina diskutuje o nasledujúcich otázkach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čo je to štýl? • aké štýly poznáme? Akým štýlom je písaný text ktorý som priniesol ako domácu úlohu? • niektoré vlastnosti štýlu uľahčovať alebo sťažovať pochopenie textu? Ktoré a ako? <p>Cieľom diskusie je objasniť si, že štýl je výberom slov, ktorými vyjadríme svoje myšlienky. A slová sú prvá „jednotka“ ktorou sa v kurze budeme zaoberať.</p>		

Aktivita 2.3 – Kvíz cudzích slov a skratiek		
Forma	Zážitková aktivita	15
Cieľ	Zažiť pocit, keď človek nerozumie slovám	
Online kvíz – definície cudzích slov a skratiek. Kvíz prebieha online, účastníci odpovedajú zo svojich mobilov alebo notebookov, spoločne vidia vyhodnotenie.		

Aktivita 2.4 – Čo môžem ako autor urobiť		
Forma	Diskusia	10
Cieľ	Integrovať nový zážitok do existujúcich skúseností, formulovať vlastné riešenia	
Po zážitkovej aktivite s účastníkmi hovoríme o tom či sa niekedy cítili ako počas tohto kvízu. Následne pohovoríme o tom, či sa takto môžu cítiť adresáti textov, ktoré priniesli so sebou alebo všeobecne adresáti textov, s ktorými pracujú v práci.		
Na záver účastníci formulujú vlastné závery o tom ako môžu z pozície autora pomôcť adresátovi a stále sa pridržať textových noriem v práci.		

Aktivita 2.5 – Prezentácia podporných nástrojov		
Forma	Workshop	25
Cieľ	Oboznámiť účastníkov s nástrojmi, ktoré im umožnia analyzovať a vylepšiť výber slov v ich dokumentoch	
Lektor postupne ukáže a predvedie účastníkom nasledujúce nástroje.		
<ul style="list-style-type: none"> • juls.savba.sk – hľadanie synonym, ktoré nie sú odbornými výrazmi alebo cudzími slovami, kontrola skloňovania, • http://www.wordcounter.eu – vytvorenie zoznamu frekvencií všetkých slov v texte, • https://kwords.korpus.cz – vyhľadanie najčastejšie sa vyskytujúcich slov a ich kombinácií, • https://www.korpus.cz/kontext/ - nájdenie najčastejšie sa vyskytujúcich slov okolo hľadaného výrazu + konkordancie -slová, ktoré sa spolu s hľadaným výrazom vyskytujú najčastejšie. 		

Aktivita 2.6 – Úprava vlastných textov		
Forma	Samostatná práca	20
Cieľ	Nácvik zručností	
Účastníci dostanú priestor na pretvorenie svojho hlavného textu. Cieľom je aplikovať novonadobudnuté vedomosti a využiť aj nástroje z predchádzajúceho modulu.		

Aktivita 2.7 – Prezentácia úprav vlastných textov, diskusia		
Forma	Prezentácia, diskusia	25
Cieľ	Potvrdiť účastníkom správnosť riešení, korekcia nesprávnych riešení, dať účastníkom možnosť zažiť úspech	
<p>Účastníci prezentujú svoje úpravy hlavných textov, postup a nástroje ktoré využili. Po prezentácii zvyšok skupiny komentuje a diskutuje o riešeniach.</p> <p>Lektor moderuje diskusiu, dáva spätnú väzbu na riešenia. Kde je potrebné koriguje.</p>		

Domáca úloha 2
<p>Účastníci:</p> <ul style="list-style-type: none"> nájdu text, v ktorom sú jednotlivé slová v poriadku, pochopiteľné (úpravy nacvičované v tomto module by už príliš nepomohli) avšak text je i tak ťažko pochopiteľný, vyhľadajú takéto pasáže i vo svojom hlavom texte.

Modul 3 - Formulácie

Aktivita 3.1 – Prezentácia a analýza textov z domácich úloh		
Forma	Prezentácia a diskusia	20
Cieľ	Skúmanie prekonceptu účastníkov, úvod do témy viacsovných konštrukcií	
<p>Účastníci postupne prezentujú texty a pasáže z textov, ktoré mali vyhľadať za domácu úlohu. Ostatní účastníci o nich diskutujú a spoločne sa snažia problémy nájdené v textoch nazvať v gramatických, jazykových kategóriách.</p>		

Aktivita 3.2 – Diskusia a kategorizácia		
Forma	Diskusia so zápisom	10
Cieľ	Kategorizovať javy a formulovať hypotézy	
<p>Účastníci sa pokúsia kategorizovať javy, ktoré identifikovali v predošlej aktivite (napr. dlhé vety, používanie niekoľkých záporov vo vete). Následne sa vyjadria k tomu či a ako môže takáto formulácia byť prekážkou správneho pochopenia textu.</p> <p>Lektor vyberie tie, ktoré zodpovedajú téme tohto modulu. Ostatné buď integruje do nasledujúcich modulov, alebo uvedie, že nespádajú do záberu tohto textu.</p>		

Aktivita 3.3 – Prednáška o jazykových javoch, ktoré komplikujú porozumenie textu		
Forma	Prednáška	30
Cieľ	Oboznámiť účastníkov s danými javmi	
<p>Lektor oboznámi účastníkov s jazykovými javmi, ktoré sťažujú porozumenie písaného textu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skratky, • pasívy, • zápory, • synonymá, odkazovanie v rámci vety, • výroky, ktoré sa ťažko dekodujú („logické hádanky“). <p>Na záver prednášky lektor spoločne a účastníci porovnajú hypotézy a informácie získané z prednášky.</p>		

Aktivita 3.4 – Prepis jednoduchých formulácií		
Forma	Zážitková aktivita – online prepis	15
Cieľ	Nácvik prepisu jednoduchých formulácií, porovnanie rôznych riešení	
<p>Účastníci prepíšu niekoľko formulácií online. Lektor následne ukáže všetky prepisy jednej formulácie a skupina diskutuje o jednotlivých riešeniach.</p>		

Aktivita 3.4 – Prepis zložitejších formulácií		
Forma	Samostatný prepis dlhších pasáží z textu z domácej úlohy a hlavného textu (prípadne niekoľko ďalších)	30
Cieľ	Nácvik zručností pre prepis komplexnejších textov	
<p>Účastníci samostatne vyhľadávajú a prepisujú problematické javy zo svojich textov z domácej úlohy a z hlavného textu.</p>		

Aktivita 3.5 – Prezentácia riešení, diskusia		
Forma	Prezentácia a diskusia	20
Cieľ	Potvrdiť účastníkom správnosť riešení, korekcia nesprávnych riešení, dať účastníkom možnosť zažiť úspech	
<p>Účastníci prezentujú svoje prepisy. Celá skupina o nich diskutuje. Lektor koriguje problematické riešenia, dáva spätnú väzbu.</p>		

Aktivita 3.6 – Prezentácia dobrých príkladov z praxe		
Forma	Prezentácia	
Cieľ	Prezentovať dobré príklady z praxe	
Lektor prezentuje úspešné prepisy zo štylistickej príručky spolu so zmenou hodnotenia na škálach podľa prílohy 2.		

Domáca úloha 3		
Účastníci prinesú:		
<ul style="list-style-type: none"> a. 3 mimoriadne dlhé vety, či už z práce alebo iného zdroja, b. 3 vety, ktoré sú vo svojom texte prvé (úvodné). 		

Modul 4 - Vety

Aktivita 4.1 – Analýza viet z domácej úlohy a.		
Forma	Diskusia	10
Cieľ	Skúmanie prekonceptu účastníkov, formulácia hypotéz	
<p>S účastníkmi diskutujeme o vetách z úlohy a (dlhé vety). Preberieme nasledovné otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sú tieto vety zložité? Prečo? • ako by ste merali dĺžku vety? • je každá dlhá veta zložitá? Prečo? 		

Aktivita 4.2 – Analýza viet z domácej úlohy b.		
Forma	Diskusia	10
Cieľ	Skúmanie prekonceptu účastníkov, formulácia hypotéz	
<p>S účastníkmi diskutujeme o vetách z úlohy b (úvodné vety). Skupina preberie nasledovné otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čo majú tieto vety spoločné? • ako by sme mali začínať dokumenty? 		

Aktivita 4.3 – Prezentácia o vetách a zrozumiteľnosti		
Forma	Prezentácia	10
Cieľ	Sprostredkovanie vedomostí pre účastníkov	
<p>Prezentácia o:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dĺžke viet, vplyve počtu vzťahov podmet – prísudok na zrozumiteľnosť, • úvodných formuláciách viet, spoločnom časopriestorovom bode autora a čitateľa ako východiskovom bode úvodu dokumentov, 		

<ul style="list-style-type: none"> možnosť prepisu viet do dialogickej formy, otázka a odpoveď umožňujú lepšiu orientáciu v texte, opakujú kľúčové slová, nabádajú k podaniu komplexnej a vyčerpávajúcej odpovede. 	
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Aktivita 4.4 – Prepis dlhých viet		
Forma	Online cvičenie	15
Cieľ	Nácvik skracovania viet	
Účastníci online rozpišu dlhé vety na kratšie, ktoré obsahujú vždy len jeden podmet a prísudok. Skupina si spoločne prezrie všetky riešenia a diskutuje o nich.		

Aktivita 4.5 – Prepis úvodných formulácií dokumentov		
Forma	Online cvičenie	15
Cieľ	Nácvik skracovania viet	
Účastníci online prepíšu úvodné formulácie rôznych dokumentov. Skupina si spoločne prezrie všetky riešenia a diskutuje o nich.		

Aktivita 4.6 – Prepis do dialogickej formy		
Forma	Individuálny prepis	45
Cieľ	Oboznámenie s prednosťami dialogickej formy, nácvik prepisovania	
Účastníci prepisujú svoj dokument z domácej úlohy 1 do dialogickej formy a prezentujú skupine.		

Domáca úloha 4		
Účastníci:		
<ul style="list-style-type: none"> vyhľadajú 4 ľubovoľné vety z akýchkoľvek zdrojov, s čo najmenšími úpravami ich spoja do jedného súvislého (i keď nezmyselného) celku. 		

Modul 5 - odkazovanie

Aktivita 5.1 – Analýza minitextov z domácej úlohy		
Forma	Prezentácia a diskusia	20
Cieľ	Pokus identifikovať a roztriediť spájacie výrazy z viet, skúmanie prekonceptu	
Účastníci prezentujú svoje minitexty z domácej úlohy. Celá skupina spolu identifikuje postupy, ktorými bola v textoch dosiahnutá gramatická súdržnosť (a tým zdanlivá tematická súdržnosť). Následne skupina tieto prostriedky spoločne kategorizuje do skupín, napr.:		

<ul style="list-style-type: none"> • použitie synonym, <ul style="list-style-type: none"> • odkazovanie zámenom, • použitie tvaru slovesa, ktorý zodpovedá osobe z predošlej vety (kongruencia). <p>Následne sa lektor spýta aké iné spôsoby spájania viet účastníci poznajú a pridajú tieto k skupinám, ktoré vytvorili na základe minitextov.</p>	
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Aktivita 5.2 – Teória odkazovania v texte		
Forma	Prednáška	10
Cieľ	Poskytnúť účastníkom informácie o teórii odkazovania v texte	
Lektor oboznámi účastníkov s:		
<ul style="list-style-type: none"> • možnosťami ako odkazovať v texte (homonymá, synonymá, zámená, príslušnosť k sade), • okolnosťami, ktoré môžu spôsobiť ťažkosti pri dekódovaní odkazov (vzdialenosť, dvojzmyselnosť, nutnosť znalosti sveta). 		

Aktivita 5.3 - Prepis		
Forma	Samostatný prepis hlavných textov	25
Cieľ	Nácvik zručností	
Účastníci identifikujú problémy odkazovania vo svojich textoch a prepisujú ich.		

Aktivita 5.4 – Prezentácia prepisov a diskusia		
Forma	Prezentácia, diskusia	20
Cieľ	Upevnenie zručností, korekcia nevhodných prepisov, poskytnúť účastníkom možnosť zažiť úspech	
Účastníci prezentujú svoje prepisy a skupina o nich diskutuje. Lektor koriguje prípadné nevhodné prepisy a dáva spätnú väzbu.		

Aktivita 5.5 – Diskusia o vzťahu slovo – veta – odsek – text – ďalší text		
Forma	Riadená diskusia	15
Cieľ	Oboznámenie účastníkov s mnohvrstevnatosťou textu, dopad zmien delenia informácií v texte na zrozumiteľnosť	
Lektor s účastníkmi hovorí o nasledujúcich témach:		
<ul style="list-style-type: none"> • vzťah medzi slovom a pojmom, • ako môžu sa seba nadväzovať vety, • kedy obyčajne ohraničujeme informácie odsekom, • aké môžu byť vzťahy medzi odsekmi, • analógia vzťahov medzi vetami a medzi odsekmi, • odkazovanie medzi textami, 		

<ul style="list-style-type: none"> • texty ako kontínium informácií a miesto konkrétneho textu v ňom. 	
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--

Aktivita 5.6 – Príklady „neprakticky“ písaných textov		
Forma	Prezentácia	10
Cieľ	Oboznámiť účastníkov s príkladmi textov kde nebol braný na zreteľ čitateľ, kladú mu prekážky	
<p>Príklady textov písaných viac z perspektívy autora než čitateľa. Texty sú obsiahnuté v Prílohe 3 a ilustrujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prenechanie výpočtu veku na čitateľa pri prílišnom zameraní na popis interných procedúr, • nejednoznačnosť toho odkiaľ má čitateľ vziať potrebné potvrdenie, • predmet vyhlášky skrytý hlboko v podnadpise. 		

Domáca úloha 5
Účastníci majú doniesť na budúci hodinu ľubovoľný návod.

Modul 6 – štruktúra textov

Aktivita 6.1 – Diskusia o textoch návodov z domácej úlohy		
Forma	Prezentácia, diskusia	30
Cieľ	Oboznámenie s témou, skúmanie prekonceptu, opakovanie látky z minulého modulu, formulovanie hypotéz	
<p>Účastníci skupine ukážu návody, ktoré priniesli ako domácu úlohu. Skupina spoločne pri jednotlivých návodoch diskutuje o nasledovných bodoch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čo je na danom návode dobré a čo by sa dalo vylepšiť? • je písaný z perspektívy autora alebo čitateľa? • ktoré prvky konkrétne pomáhajú čitateľovi? 		

Aktivita 6.2 – Štruktúrovanie dokumentu – realita vs. ideálny stav		
Forma	Kooperatívna zážitková aktivita	10
Cieľ	Predostrenie témy tematického štruktúrovania textu, rozdiel medzi pozíciou autora a čitateľa	
<p>Skupina usporiada nadpisy dlhšieho administratívneho textu tak, ako by mali podľa nich byť, následne sa konfrontuje s realitou. Medzinadpisy a ich správne poradie sú uvedené v Prílohe 4.</p>		

Aktivita 6.3 – Diskusia o rozdieloch medzi ideálnym stavom dokumentom a ich reálnym spracovaním		
Forma	Diskusia	10
Cieľ	Skúmanie prekonceptov a formulácia hypotéz účastníkov	
<p>Skupina diskutuje o tom, v čom spočíva rozdiel medzi našim usporiadaním a usporiadaním originálneho dokumentu. Zameriame sa na otázky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podľa akého princípu je usporiadaný originálny text a podľa akého naša úprava? • koho je to perspektíva? • ako budú verzie tohto dokumentu fungovať v praxi? 		

Aktivita 6.4 – Teória o štruktúrovaní textov		
Forma	Prezentácia	15
Cieľ	Podať účastníkom informácie	
<p>Lektor oboznámi účastníkov s:</p> <ul style="list-style-type: none"> • možnosťami ako usporiadať (chronologicky, geograficky, od celku k podrobnostiam, od podrobností k celku atď.), • význame toho, aby bol text usporiadaný tak, ako v ňom popisované udalosti/fakty zažije adresát textu (uľahčenie pochopenia), • možnosťami explikácie významových vzťahov v texte (použitie slov ako po prvé, po druhé, na záver, napriek tomu, vďaka tomu atď.). 		

Aktivita 6.5 – Samostatný prepis a diskusia		
Forma	Samostatný prepis prinesených návodov a hlavného textu	40
Cieľ	Nácvik prepisu	
<p>Účastníci samostatne prepisujú uvedené dokumenty, následne zmeny prezentujú skupine. Lektor dáva spätnú väzbu a koriguje prípadné nevhodné prepisy.</p>		

Domáca úloha 6		
<p>Účastníci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • si prečítajú teóriu delenia a spájania odstavcov zo stylistickej príručky, • preformulujú svoj hlavný text podľa tejto teórie. 		

Modul 7 – obsah a účel textu, ako motivovať čitateľa

Aktivita 7.1 – Diskusia o prepisoch z domácej úlohy		
Forma	Diskusia	30
Cieľ	Upevnenie vedomostí, korekcia zlých prepisov, spätná väzba	
Účastníci prezentujú a diskutujú o prepisoch z domácej úlohy. Skupina a lektor dávajú spätnú väzbu, lektor koriguje nesprávne prepisy.		

Aktivita 7.2 – Obsah a účel textu		
Forma	Zážitková aktivita	5
Cieľ	Skúmanie predkonceptu, oboznámenie sa s témou	
Lektor povie nadpis istého dokumentu (alebo pasáže). Účastníci skúsia odvodiť aký je jeho účel a podľa toho hádajú ktoré slová sa v dokumente budú vyskytovať najčastejšie (konkrétne slová, nie slovné druhy). Následne konfrontujeme s realitou. Rozdiel v očakávaníach a realite môže odzrkadľovať rozdiel v perspektíve písania textu, alebo to, že nadpis nevystihuje obsah. V oboch prípadoch je to pre čitateľa problém.		

Aktivita 7.3 – Analýza vlastného textu		
Forma	Samostatná úloha	20
Cieľ	Nácvik formulovania predpokladaného obsahu textu a porovnanie s realitou pomocou nástrojov na počítanie frekvencie slov.	
Účastníci formulujú obsah/účel svojho textu a vybraných 2-3 pasáží. Následne zanalyzujú frekvenciu slov v celom texte a pasážach a porovnajú s realitou. Svoje zistenia prezentujú zvyšku skupiny.		

Aktivita 7.4 – Obsah a účel textu – prezentácia		
Forma	Prezentácia	25
Cieľ	Oboznámiť účastníkov a teórii jazykových činností, súlade a nesúlade s predpokladaným účelom	
<p>Lektor oboznámi účastníkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s teóriou Speech acts (konanie jazykom v realite, napr. vyslovenie sľubu, pokrstenie atď.), • s technikou identifikácie funkcií v texte, • formulovaním predpokladaného účelu textu, • s tvorbou funkčného diagramu textu, • vyhodnocovaním rozdielu medzi zistenou funkčnou schémou a predpokladaným účelom textu so zameraním na predpokladané potreby čitateľa textu. 		

Aktivita 7.5 – Obsah a účel textu – diskusia		
Forma	Diskusia	15
Cieľ	Konfrontácia s predbežnými zisteniami z aktivity	
Účastníci presnejšie formulujú predpokladané účely ich hlavných textov a pokúsia sa zostaviť funkčné diagramy textu. Skupina diskutuje o prípadných rozdieloch.		

Aktivita 7.5 – Ako motivovať čitateľa (aby vyhovel mojej žiadosti uvedenej v texte)		
Forma	Prezentácia	30
Cieľ	Oboznámiť čitateľov s technikami, ktorými môžu motivovať čitateľov aby vyhovel ich žiadostiam uvedeným v texte	
<p>Lektor účastníkom predstaví techniky, ktoré zvyšujú šancu, že adresát textu vyhovie žiadosti v texte, bude sa držať inštrukcií atď. Ide o tieto okruhy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jasné formulovanie žiadosti, • analýza faktorov, ktoré vplývajú na správanie adresáta, • ako zaujať adresáta, • ako motivovať adresáta, • ako predísť odkladom na strane adresáta, • ako prekonať odpor adresáta, • štýl a tón textu. 		

Domáca úloha 7		
Účastníci pripravia finálny prepis svojho textu s využitím všetkých vedomostí.		

Aktivita 7.1 – Prezentácia konečných prepisov, diskusia		
Forma	Prezentácia a diskusia	
Cieľ	Vyhodnotiť záverečné prepisy, dať spätnú väzbu	

Aktivita 7.2 – Záverečne hodnotenie kurzu		
Forma	Diskusia	
Cieľ	Vyhodnotiť kurzu, dať spätnú väzbu	

POŽIADAVKY NA LEKTOROV

- ukončené vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v niektorom z oborov:
 - slovenský jazyk,
 - lingvistika,
- zameranie na problematiku textovej lingvistiky a zrozumiteľnosti textov,
- prax s individuálnou či skupinovú výukou, ideálne pedagogické vzdelanie.

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. Současná stylistika. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008, 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.

FINDRA, Ján. Štylistika slovenčiny. Martin: Osveta, 2004. ISBN 8080631425.

HOFFMANNOVÁ, Jana. Stylistika a--: současná situace stylistiky. Praha: Trizonia, 1997, 200 s. Jazykové příručky (Trizonia). ISBN 80-855-7367-9.

HORECKÝ, Ján. Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny. Editor Ján Bosák, Klára Buzássyová. Bratislava: Veda, 1989, 429 s. ISBN 80-224-0047-5.

HUTCHBY, Ian. Methods in language and social interaction. London: SAGE, 2008, 4 v. ISBN 14-129-3555-5.

JURAJ DOLNÍK; EUGÉNIA BAJZÍKOVÁ. Textová lingvistika. Bratislava: Stimul, 1998. ISBN 80-856-9778-5.

KAMALSKI, Judith. Coherence marking, comprehension and persuasion: on the processing and representation of discourse = Coherentiemarkering, begrip en overtuigingskracht : over het verwerken en representeren van discourse (me een samenvatting in het Nederlands). Utrecht, The Netherlands: LOT, 2007. ISBN 978-907-8328-292.

MCNAMARA, Danielle, Eileen KINTSCH, Nancy Butler SONGER a Walter KINTSCH. Are Good Texts Always Better? Interactions of Text Coherence, Background Knowledge, and Levels of Understanding in Learning From Text. *Cognition and Instruction*. 1996, 14(1), 1-43. ISSN 0737-0008. Dostupné z: doi:10.1207/s1532690xci1401_1

MCNAMARA, Danielle S. Reading comprehension strategies: theories, interventions, and technologies. New York: Lawrence Erlbaum Associates, c2007, xv, 520 p. ISBN 978-080-5859-669.

MISTRÍK, Jozef. Štylistika. 3. vyd., upravené. Bratislava: Slovenské pedagogické nakl, 1997. ISBN 80-080-2529-8.

VERHOEVEN, Ludo a Charles PERFETTI. Advances in text comprehension: model, process and development. *Applied Cognitive Psychology*. 2008, 22(3), 293-301. ISSN 08884080. Dostupné z: doi:10.1002/acp.1417

YULE, George. Pragmatics. Oxford: Oxford University Press, 1996, 14, 138 s. Oxford introductions to language study. ISBN 01-943-7207-3.

UČEBNÉ TEXTY

Ako učebný text posluží štylistická príručka, ktorá je jedným z plánovaných výstupov tohto projektu. Jednotlivé moduly rátajú s použitím reálnych textov, ktoré zvolí lektor, alebo samotní účastníci.

PRÍLOHY

Príloha 1 – Aktivita 1.3

TEXT A INTERPRETACE'

Hans-Georg Gadamer

Problémy hermeneutiky byly sice rozvinuty v jednotlivých vědách, obzvláště v teologii a ve vědě právní, a nakonec i ve vědách historických, ale již německá romantika nahlédla, že rozumění a interpretování je ve hře nejen tam, kde jde, jak to formuloval Dilthey, o písemně fixované projevy života, nýbrž se týká obecně vztahu lidí k sobě navzájem a ke světu. To se obráží i v odvozených slovech, jako je třeba „porozumění“. Rozumět znamená v němčině také „mít pro něco porozumění“. Schopnost rozumět patří tedy k základní výbavě člověka, již je neseno jeho soužití s druhými a odehrává se obzvláště v řeči a ve vzájemnosti rozhovoru. Potud je universální nárok hermeneutiky mimo veškerou pochybnost. Na druhé straně znamená jazyková vázanost procesu dorozumění, který je rozehrán mezi lidmi, přímo nepřekonatelné omezení, jehož metafyzický význam byl poprvé pozitivně hodnocen rovněž německou romantikou. Je vyjádřeno větou: *Individuum est ineffabile* (jednotlivinu nelze vylíčit řečí). Tato věta formuluje jednu z mezí antické ontologie (ve středověku ji nicméně nelze ani jednou doložit). Pro romantické vědomí to však znamená: řeč nikdy nedospěje k poslednímu, nezrušitelnému tajemství individuální osoby. Tím je výstižně vysloven životní pocit romantické doby a vykázána zvláštní zákonitost jazykového výrazu, která představuje nejen jeho mez, nýbrž i jeho význam pro vytváření toho, co lidé spojuje a co se nazývá *common sense*.

Je namístě připomenout tuto prehistorii našeho dnešního tázání. Z romantiky vyrůstající povědomí historických věd o metodě a tlak, kterým na ně působil příklad vítězných věd přírodních, to obojí vedlo k tomu, že filosofická reflexe omezila obecnost hermeneutické zkušenosti na její vědeckou jevovou formu. Ani Wilhelm Dilthey, který ve vědomém návázání na myšlenky Friedricha Schleiermachera a jeho

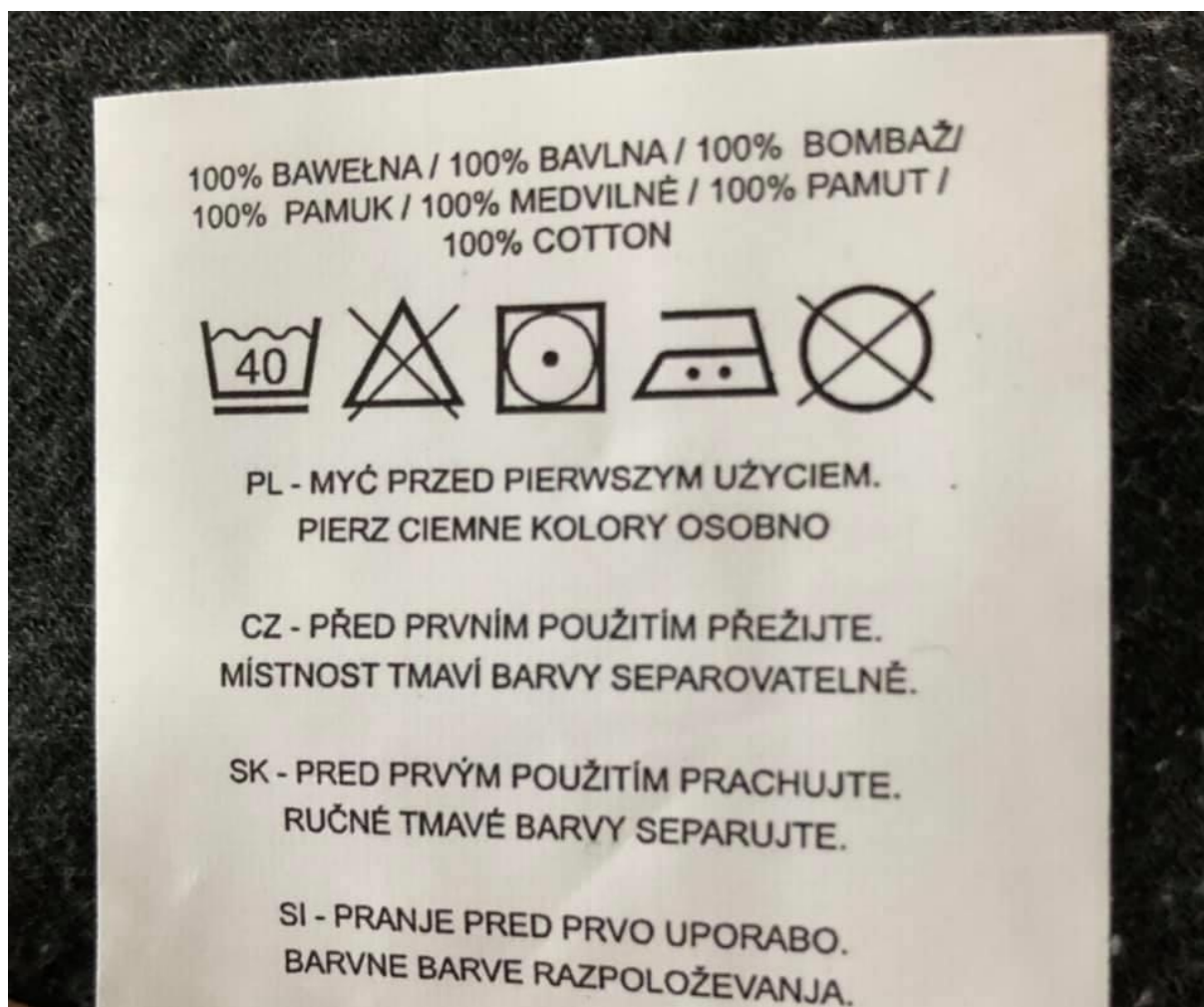
romantických přátel usiloval o založení duchovéd v dějinnosti, ani novokantovci, kteří v podobě transcendentální filosofie kultury a hodnot ospravedlňovali duchovědy z hlediska teorie poznání, nezahledli ještě celou šíři základní hermeneutické zkušenosti. V rodné zemi Kanta a transcendentálního idealismu to platilo možná ještě více než v zemích, kde mělo určující úlohu ve veřejném životě písemnictví (*les lettres*). Přesto se filosofická reflexe nakonec ubírala podobným směrem.

Mým vlastním východiskem tak byla kritika idealismu a metodologismu éry teorie poznání. Důležité pro mne bylo obzvláště Heideggerovo prohloubení pojmu rozumění na existenciál, tj. na základní kategoriální určení lidské existence (pobytu). Byl to podnět, který mne přivedl ke kritickému překročení diskuse o metodě a k rozšíření hermeneutického tázání tak, aby nyní do svého zorného pole zahrnuje nejen vědu, ať už jakoukoli, nýbrž i zkušenost s uměním a zkušenost s dějinami. Heidegger použil s kritickým a polemickým úmyslem pro analýzu rozumění starší řeč o hermeneutickém kruhu, přisoudil mu pozitivní úlohu a ve své analytice pobytu jej pojmově fixoval. Nesmíme však přitom zapomenout, že se zde nejedná o cirkularitu jako metafyzickou metaforu, nýbrž o logický pojem, který má své vlastní místo v teorii vědeckého důkazu jakožto poučka o bludném kruhu (*circulus vitiosus*). Pojem hermeneutického kruhu nyní vyjadřuje to, že v oblasti rozumění vůbec nejde o odvozování jednoho z druhého, takže logická chyba kruhu v dokazování zde není chybou v postupu, nýbrž přiměřeným popisem struktury rozumění. O hermeneutickém kruhu ve smyslu vymezení se proti ideálu logického vyplývání začal ve stopách Schleiermacherových mluvit Dilthey. Uvědomíme-li si přitom opravdovou šíři, již pojmu rozumění propůjčuje jazykový úzus, odkazuje řeč o hermeneutickém kruhu vpravdě až k samé struktuře „bytí ve světě“, tj. ke zrušení rozštěpení na subjekt a objekt, jež bylo východiskem Heideggerovy transcendentální analytiky pobytu. Tak jako ten, kdo se vyzná v používání určitého nástroje, jej nečiní objektem, nýbrž s ním zachází, tak ani rozumění, jímž se pobyt vyzná ve svém bytí a ve svém světě, není postoj k určitým objektům poznání, nýbrž jeho „bytí ve světě“ samo. Tím se hermeneutická nauka o metodě, jak ji razil Dilthey, proměňuje v „hermeneutiku fakticity“, která vede Heideggerovu otázku po bytí a která zahrnuje otázku po původu kladenou historismem a Diltheyem.

Otázka k textu 1:

Zhrňte tento text v troch vetách.

Text 2



Otázka k textu 2:

Ako mám správne prať toto tričko?

Text 3

Podľa zákulisných zdrojov si členovia tejto populárnej rodiny potrpia aj na paparazzi fotografie a platia nemalé peniaze za to, aby pred zverejnením, ich fotografie prešli úpravou a retušom.

Je to vidieť na mnohých fotografiách, kde je Kim, hlavne jej pás a boky sú v skutočnosti oveľa väčšie, ako na mnohých fotkách. S ich postavením v spoločnosti si to asi môžu dovoliť, no je otázne, či je to skutočne tak. Rodina túto informáciu nepotvrdila.

Otázka k textu 3:

Na aké slovo odkazuje slovo „ich“ v predposlednej vete?

Text 4

Predloženie ŽoNFP včas

Pre splnenie podmienky podať ŽoNFP včas je rozhodujúci dátum podania písomnej verzie ŽoNFP osobne u poskytovateľa (poskytovateľ o prijatí ŽoNFP vystaví žiadateľovi potvrdenie s vyznačeným dátumom prijatia ŽoNFP) alebo dátum odovzdania na poštovú, resp. inú prepravu (napr. prostredníctvom kuriéra). Tento dátum je určujúci pre posúdenie splnenia podmienky doručenia ŽoNFP včas podľa lehoty na to určenej touto výzvou, teda do dátumu, ktorý určuje uzavretie hodnotiaceho kola alebo uzavretie výzvy.

V prípade elektronického doručovania ŽoNFP, keď žiadateľ predkladá ŽoNFP elektronicky bez príloh, ktoré doručí v listinnej podobe sa za dátum doručenia ŽoNFP bude považovať dátum, ktorý nastane neskôr; buď dátum doručenia ŽoNFP do elektronickej schránky RO alebo dátum podania/odovzdania listinnej prílohy ŽoNFP.

Otázka k textu 4:

Ktorý dátum je rozhodujúci pre podanie ŽoNFP?

Príloha 2 – Aktivita 3.6.

Text 1

<p>Originál</p>	<p>V odôvodnených prípadoch, ak tak RO stanoví, nemusia byť naplnené aspekty nevyhnutnosti významnejšej zmeny projektu ako predpokladu schválenia zmeny. Kritérium nevyhnutnosti nemusí byť naplnené v prípadoch takej zmeny projektu, kedy zmena nie je vyvolaná objektívnou nemožnosťou zrealizovať pôvodné plnenie projektu, ale z dôvodu, že navrhovaná zmena projektu má, resp. bude mať vyššiu pridanú hodnotu pre prijímateľa. Takáto zmena projektu nemusí pritom nevyhnutne viesť k zvýšeniu efektivity projektu, či zvýšeniu plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov.</p>		
<p>Prepis</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> <p>Kritérium nevyhnutnosti nemusí byť vždy splnené</p> </td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> <p>Pozor, kritérium nevyhnutnosti nemusí byť za každých okolností splnené. I napriek jeho nesplneniu je v istých prípadoch možné pokračovať v schvaľovaní zmeny a zmenu prípadne schváliť.</p> <p>O ktoré prípady ide?</p> <p>Ide o prípady takej zmeny projektu, ktorá bude mať za dôsledok vyššiu pridanú hodnotu pre prijímateľa. Nemusí pritom nevyhnutne viesť k zvýšeniu efektivity projektu, či zvýšeniu plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov. Takisto nezáleží na tom, že by bolo možné realizovať aj pôvodné plnenie projektu.</p> </td> </tr> </table>	<p>Kritérium nevyhnutnosti nemusí byť vždy splnené</p>	<p>Pozor, kritérium nevyhnutnosti nemusí byť za každých okolností splnené. I napriek jeho nesplneniu je v istých prípadoch možné pokračovať v schvaľovaní zmeny a zmenu prípadne schváliť.</p> <p>O ktoré prípady ide?</p> <p>Ide o prípady takej zmeny projektu, ktorá bude mať za dôsledok vyššiu pridanú hodnotu pre prijímateľa. Nemusí pritom nevyhnutne viesť k zvýšeniu efektivity projektu, či zvýšeniu plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov. Takisto nezáleží na tom, že by bolo možné realizovať aj pôvodné plnenie projektu.</p>
<p>Kritérium nevyhnutnosti nemusí byť vždy splnené</p>	<p>Pozor, kritérium nevyhnutnosti nemusí byť za každých okolností splnené. I napriek jeho nesplneniu je v istých prípadoch možné pokračovať v schvaľovaní zmeny a zmenu prípadne schváliť.</p> <p>O ktoré prípady ide?</p> <p>Ide o prípady takej zmeny projektu, ktorá bude mať za dôsledok vyššiu pridanú hodnotu pre prijímateľa. Nemusí pritom nevyhnutne viesť k zvýšeniu efektivity projektu, či zvýšeniu plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov. Takisto nezáleží na tom, že by bolo možné realizovať aj pôvodné plnenie projektu.</p>		

<p>Ako sme postupovali pri prepise</p>	<p>Prepis celého dokumentu zaviedol tabuľkovú štruktúru – hlavná téma je uvedená vľavo a vpravo je dlhší vysvetľujúci text. Keďže originálny text neobsahoval bližšie podrobnosti o tom, ktoré prípady sú odôvodnené a RO ich schváli, pristúpili sme k skráteniu hlavnej správy na informáciu o tom, že kritérium nevyhnutnosti nemusí byť vždy splnené.</p> <p>Vo vysvetľujúcom texte sme urobili niekoľko zmien. Na začiatok sme pridali slovo pozor s cieľom zvýšiť pozornosť a záujem čitateľa. Následne sme pasáž „nie je vyvolaná objektívnou nemožnosťou zrealizovať pôvodné plnenie projektu“ preformulovali na „Takisto nezáleží na tom, že by bolo možné realizovať aj pôvodné plnenie projektu“. Originálna formulácia predlžovala znenie pôvodnej vety, pridávala jej na logickej zložitosti, okrem iného i tým, že obsahuje dva zápory. Cieľom preformulovania bolo zvýšiť jej pochopiteľnosť odstránením cudzích slov a záporov. Na koniec textu sa táto veta hodí aj tematicky – spolu s predošlou vetou informuje o faktoroch, ktoré pri posudzovaní nehrajú úlohu.</p> <p>Do textu vložili ako medzinadpis vložili otázku. Táto čitateľa upriami a zorientuje v texte – je jasné že odpoveďou na túto otázku bude výčet prípadov pri ktorých kritérium nevyhnutnosti nemusí byť splnené. Odpoveď najprv vymenúva tieto prípady a následne okolnosti, ktoré nezohrávajú rolu, resp. možno nesplniť kritérium nevyhnutnosti i napriek nim.</p>
<p>Ako sa zmenilo hodnotenie textu respondentami (-3 najhoršie hodnotenie, +3 najlepšie)</p>	<p>Táto pasáž mala v originálnom texte priemerné hodnotenie -2, prepísaná verzia získala priemerné hodnotenie +2.</p>

Text 2

<p>Originál</p>	<p>Do kategórie zmien bez aspektu nevyhnutnosti, ktoré môžu byť v konečnom dôsledku schválené, patrí možnosť zabezpečiť realizáciu projektu prostredníctvom prostriedkov vyššej technologickej alebo kvalitatívnej úrovne predmetu projektu a to aj v prípadoch, keď je projekt realizovateľný aj bez tejto zmeny, no zmena prispeje k väčšej istote dosiahnutia účinku pomoci, resp. zvýšeniu účinku pomoci.</p>
<p>Prepis</p>	<p>Ide napríklad o možnosť zabezpečiť realizáciu projektu prostredníctvom prostriedkov vyššej technologickej alebo kvalitatívnej úrovne predmetu projektu. A to za podmienky že táto zmena prispeje k väčšej istote dosiahnutia účinku pomoci, resp. zvýšeniu účinku pomoci oproti pôvodnému plánu realizácie projektu.</p>
<p>Ako sme postupovali pri prepise</p>	<p>Tento text je pokračovaním predošlého fragmentu. Keďže tematicky ide o vymenovanie konkrétnych prípadov uvedených predošlým všeobecnejším popisom, odstránili sme úvodnú formuláciu – „do kategórie zmien bez aspektu nevyhnutnosti, ktoré môžu byť v konečnom dôsledku schválené“. Toto odstránenie je možné, pretože predošlá pasáž nie je príliš dlhá a nie je potrebné čitateľa opätovne vtiahnuť do problematiky. Pridali sme slovo napríklad, aby bolo jasné, že nejde o jediné možné realizácie.</p> <p>Vynechali sme informáciu o tom, že projekt by bol realizovateľný aj bez týchto zmien, pretože to je spomenuté na konci predošlej pasáže („Takisto nezáleží na tom, že by bolo možné realizovať aj pôvodné plnenie projektu“) a tu ide o vymenovanie praktických príkladov.</p> <p>Následne sme zvyšok vety vydělili do osobitnej vety. Takto sa jednak skrátí pôvodná veta a jednak je nasledujúca informácia o podmienkach, ktoré je potrebné splniť, vyčlenením dôraznejšia.</p>
<p>Ako sa zmenilo hodnotenie textu respondentami (-3 najhoršie hodnotenie, +3 najlepšie)</p>	<p>Táto pasáž mala v originálnom texte priemerné hodnotenie -2, prepísaná verzia získala priemerné hodnotenie +1,4.</p>

Text 3

Originál	<p>RO v rámci tohto kritéria posudzuje:</p> <p>a) vhodnosť zmeny,</p> <p>vhodnosť zmeny sa posudzuje na základe posúdenia primeranosti, resp. vhodnosti reakcie prijímateľa (navrhovanej zmeny projektu) na vzniknutú situáciu, resp. na identifikované dôvody zmeny projektu,</p>		
Prepis	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">Čo sa posudzuje?</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;"> <p>RO v rámci tohto kritéria posudzuje:</p> <p>Vhodnosť zmeny</p> <p>Rozumieme tým primeranosť, vhodnosť reakcie prijímateľa (navrhovanej zmeny projektu) na vzniknutú situáciu, resp. na identifikované dôvody zmeny projektu.</p> </td> </tr> </table>	Čo sa posudzuje?	<p>RO v rámci tohto kritéria posudzuje:</p> <p>Vhodnosť zmeny</p> <p>Rozumieme tým primeranosť, vhodnosť reakcie prijímateľa (navrhovanej zmeny projektu) na vzniknutú situáciu, resp. na identifikované dôvody zmeny projektu.</p>
Čo sa posudzuje?	<p>RO v rámci tohto kritéria posudzuje:</p> <p>Vhodnosť zmeny</p> <p>Rozumieme tým primeranosť, vhodnosť reakcie prijímateľa (navrhovanej zmeny projektu) na vzniknutú situáciu, resp. na identifikované dôvody zmeny projektu.</p>		
Ako sme postupovali pri prepise	<p>Prepis znovu odzrkadľuje zavedenie tabuľkovej štruktúry dokumentu. Oddiel je uvedený všeobecnou otázkou, ktorá vynecháva zmienku o RO a priamo nadväzuje na podnadpis zvýraznený hrubým písmom. Nasledujúca veta je upravená tak, že pasívy sú zmenené na aktívny rod. Rovnako je zjednodušená konštrukcia originálu „posudzuje na základe posúdenia“.</p>		
Ako sa zmenilo hodnotenie textu respondentami (-3 najhoršie hodnotenie, +3 najlepšie)	<p>Táto pasáž mala v originálnom texte priemerné hodnotenie -2,5, prepísaná verzia získala priemerné hodnotenie +1,8.</p>		

Text 4

<p>Originál</p>	<p>b) účelnosť zmeny, účelnosť zmeny sa posudzuje na základe zhodnotenia, či významnejšou zmenou bude naďalej dosiahnutý cieľ projektu, t.j. či existuje predpoklad naplnenia plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov po zmene, resp. či uvedené neovplyvní spôsob realizácie projektu neprípustným spôsobom.</p>
<p>Prepis</p>	<p>Účelnosť zmeny Tu musíme zhodnotiť, či touto významnejšou zmenou bude naďalej dosiahnutý cieľ projektu. Presnejšie: Možno i po zmene predpokladať naplnenie plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov? Neovplyvní zmena spôsob realizácie projektu neprípustným spôsobom?</p>
<p>Ako sme postupovali pri prepise</p>	<p>Znova ide o pasáž, ktorá nasleduje hneď za predošlým príkladom. V originálnom znení ide o jednu dlhú vetu, ktorá okrem hlavnej informácie obsahuje aj dve doplnenia. Rozhodli sme sa oddeliť hlavnú informáciu a uviesť ju do samostatnej vety. Vetu sme preformulovali do aktívneho rodu, znova v inkluzívnej forme „musíme“. Vzťah ku nasledujúcim informáciám sme explikovali slovom „presnejšie“, čím sme vyjadrili vzťah k nasledujúcim informáciám ako upresnenie či príklad. Nasledujúce dve vety sme pretransformovali do otázok, pre zdôraznenie inkluzívneho – kooperatívneho efektu.</p>
<p>Ako sa zmenilo hodnotenie textu respondentami (-3 najhoršie hodnotenie, +3 najlepšie)</p>	<p>Táto pasáž mala v originálnom texte priemerné hodnotenie +1, prepísaná verzia získala priemerné hodnotenie +1,8.</p>

Text 5

Originál	V prípade ak je významnejšou zmenou predmet projektu, ktorý nepodlieha pravidlám verejného obstarávania, aplikuje RO na posúdenie hospodárnosti vykonávanej zmeny osobitný postup a nástroje (napr. využitie limitu jednotkových cien, paušálnej sadzby nepriamych výdavkov, benchmarking, cenová ponuka, prieskum trhu, odborný posudok a pod.)	
Prepis	Zmena nie je spojená s verejným obstarávaním	V prípade ak je významnejšou zmenou predmet projektu, ktorý nepodlieha pravidlám verejného obstarávania, aplikuje RO na posúdenie hospodárnosti vykonávanej zmeny osobitný postup a nástroje. Môže ísť napr. o využitie limitu jednotkových cien, paušálnej sadzby nepriamych výdavkov, benchmarking, cenová ponuka, prieskum trhu, odborný posudok a pod.
Ako sme postupovali pri prepise	V tomto prepise je jadrom úpravy typografické oddelenie kategórie zmeny a zbytku textu. Zátvorka z originálneho textu je vydelená ako osobitná veta.	
Ako sa zmenilo hodnotenie textu respondentami (-3 najhoršie hodnotenie, +3 najlepšie)	Táto pasáž mala v originálnom texte priemerné hodnotenie -2 , prepísaná verzia získala priemerné hodnotenie +1,6 .	

Text 6

Originál	Hospodárnosť významnejšej zmeny projektu sa neposudzuje v prípadoch, ak predmetom zmeny nie je zmena vo vecnom plnení predmetu projektu – t.j. nejedná sa o zmenu, resp. úpravu položiek rozpočtu projektu (zmenou nie je zámena jedného typu zariadenia za druhé).						
Prepis	<p>Kedy sa posudzuje</p> <p>V ktorých prípadoch sa posudzuje hospodárnosť významnejšej zmeny projektu?</p> <table border="1" data-bbox="799 651 1318 999"> <tr> <td colspan="2" data-bbox="799 651 1318 752">Zmení sa vecné plnenie a zmenia a upravujú sa položky projektu?</td> </tr> <tr> <td data-bbox="799 752 1059 824">ÁNO</td> <td data-bbox="1059 752 1318 824">NIE</td> </tr> <tr> <td data-bbox="799 824 1059 999">Hospodárnosť významnejšej zmeny sa <i>posudzuje</i>.</td> <td data-bbox="1059 824 1318 999">Hospodárnosť významnejšej zmeny sa <i>neposudzuje</i>.</td> </tr> </table> <p>Zmenou položiek rozpočtu projektu nie je napríklad zmena jedného typu zariadenia za druhé.</p>	Zmení sa vecné plnenie a zmenia a upravujú sa položky projektu?		ÁNO	NIE	Hospodárnosť významnejšej zmeny sa <i>posudzuje</i> .	Hospodárnosť významnejšej zmeny sa <i>neposudzuje</i> .
Zmení sa vecné plnenie a zmenia a upravujú sa položky projektu?							
ÁNO	NIE						
Hospodárnosť významnejšej zmeny sa <i>posudzuje</i> .	Hospodárnosť významnejšej zmeny sa <i>neposudzuje</i> .						
Ako sme postupovali pri prepise	Uvedme, že a tu jedná o úvodnú vetu podkapitoly nazvanej „Posúdenie hospodárnosti významnejšej zmeny. Považovali sme tu za nešťastné, že prvý odstavec pojednáva o tom, kedy sa hospodárnosť neposudzuje. Vytvorením uvedeného rozcestníku umožníme čitateľom prejsť úvodom textu bez nutnosti dešifrovať zložitý logický vzťah medzi nadpisom a prvou vetou. Takéto riešenie takisto umožní čitateľom rýchlo sa rozhodnúť, či potrebujú čítať ďalej alebo nie.						
Ako sa zmenilo hodnotenie textu respondentami (-3 najhoršie hodnotenie, +3 najlepšie)	Táto pasáž mala v originálnom texte priemerné hodnotenie -1,33 , prepísaná verzia získala priemerné hodnotenie +1 .						

Príloha 3 – Aktivita 5.6.

Text 1

(Zo smernice Rady EU z 10. júna 1985)

„osvedčenie vydané príslušnými orgánmi len osobám, ktoré dosiahli vek 40 rokov pred prijatím tejto smernice“

Text 2

V prípade, že subjekt v sledovanom období nemal zamestnancov a poisťovne nemôžu vydať požadované potvrdenie, predloží partner potvrdenie o tejto skutočnosti.

Text 3

OPATRENIE

Ministerstva financií Slovenskej republiky
z 22. novembra 2017
č. MF/16021/2017-721,

ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky z 20. októbra 2015 č. MF/16772/2015-721, ktorým sa ustanovujú vzory tlačív daňových priznaní k dani z príjmov v znení opatrenia z 24. novembra 2016 č. MF/15394/2016-721

Príloha 4 – Aktivita 6.2

Medzinadpisy:

Maximálna a minimálna výška príspevku
Povinná hlavná oprávnená aktivita č.1
Financovanie projektu
Časová oprávnenosť realizácie projektu
Oprávnenosť miesta realizácie projektu
Dĺžka trvania výzvy na predkladanie ŽoNFP
Formálne náležitosti

Medzinadpisy – skutočné poradie v dokumente:

Sekcia	Téma	Strana
1.	Formálne náležitosti	1
1.2	Dĺžka trvania výzvy na predkladanie ŽoNFP	1
1.4	Financovanie projektu	2
2.3.1	Povinná hlavná oprávnená aktivita č.1	16
2.5	Oprávnenosť miesta realizácie projektu	20
2.9.1	Maximálna a minimálna výška príspevku	23
2.9.5	Časová oprávnenosť realizácie projektu	26

